

กรอบความร่วมมือท่องเที่ยวอาเซียน (ASEAN Tourism)

ภูมิหลัง (Background)

กลุ่มประเทศอาเซียนตระหนักดีว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมีบทบาทอย่างสำคัญทางยุทธศาสตร์ (strategic role) สำหรับการเติบโตทางเศรษฐกิจของภูมิภาคอาเซียน และจะช่วยพัฒนาอาเซียนจากความหลากหลายทางวัฒนธรรม สังคมรวมถึงแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นมรดกทางประวัติศาสตร์ รวมถึงการส่งเสริมภาพลักษณ์ของอาเซียน (advancing the rich and diverse social, cultural and historical and image of ASEAN) กลุ่มอาเซียนจึงกำหนดแผนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจให้เป็นประชาคมเดียวกัน หรือ ASEAN Economic Community ภายในปี 2020 อันเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียนทั้งในด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการ

สำหรับด้านการท่องเที่ยว อาเซียนได้ร่วมกันกำหนดแผนการรวมกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวของอาเซียน (Roadmap for Integration of Tourism Sector) ขึ้น โดยแผนการรวมกลุ่มสาขาท่องเที่ยวดังกล่าวจะมีส่วนสำคัญต่อการเร่งรัดการเปิดเสรีบริการในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวในภูมิภาค

รวมถึงมาตรการต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกทางการค้าของนักท่องเที่ยว เช่น กระบวนการออก

วีซ่าให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน การยกเว้นวีซ่าให้คนชาติอาเซียน การเร่งรัดการจัดทำ ASEAN Single Visa และมาตรการการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรม และมาตรการการส่งเสริมการตลาดร่วมกันเพื่อประชาสัมพันธ์อาเซียนในฐานะแหล่งท่องเที่ยวร่วมกัน (ASEAN Single Destination)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ((ASEAN Economic Community)

ในการประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ประเทศอินโดนีเซีย ผู้นำอาเซียนได้ประกาศแถลงการณ์ร่วมกันให้อาเซียนรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community – AEC) ภายในปี 2563 (ค.ศ. 2020) โดยจะมีตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน (single market and single production base) และจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี และการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น (free flows of goods, services, investment, and skilled labours, and freer flow of capital) และในที่ประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างวันที่ 28-29 พฤศจิกายน 2547 ได้มีการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement for the Integration of Priority Sectors)

ที่ประชุมผู้นำยังได้เห็นชอบการเร่งรัดการรวมกลุ่มสาขาสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา (priority sectors) * [หมายเหตุ 11 สาขาได้แก่ ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร ประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ สุขภาพ ท่องเที่ยว และการบิน] ภายในปี 2010 ทั้งในด้านการเปิดเสรีและการขยายความร่วมมือระหว่างกัน และประเทศไทยได้ทำหน้าที่เป็นแกนกลาง (Country Coordinator) ในสาขาท่องเที่ยวและการบิน (Tourism and Airline) โดยมีกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (สาขาท่องเที่ยว) และกระทรวงคมนาคม (สาขาการบิน) เป็นหน่วยงานรับผิดชอบ และในฐานะประเทศผู้ประสานงานประเทศไทยโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา มีการจัดทำแผนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจสาขาการท่องเที่ยว

(Roadmap for Integration of Tourism Sector) โดยที่ประชุมผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ได้ให้ความเห็นชอบแล้ว

แผนการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจสาขาการท่องเที่ยว (Roadmap for Integration of Tourism Sector)

การจัดทำ Roadmap สาขาท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางภายในอาเซียน การส่งเสริมการท่องเที่ยวและการตลาดเพื่อสนับสนุนอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียว (ASEAN as a single tourism destination) การส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและการจัดทำมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งบุคลากรให้ได้รับการยอมรับในระดับสากล มีประเด็นที่สำคัญ คือ

ประเด็นทั่วไป (Common Issues)

- การเปิดเสรีทางการค้าและบริการ (Liberalization of Trade in Services)
- การอำนวยความสะดวกในการเดินทางภายในกลุ่มประเทศอาเซียน (Facilitation of Travel in ASEAN)
- การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

ประเด็นเฉพาะ (Specific Issues)

- การเร่งรัดการเปิดเสรีสาขาท่องเที่ยว (Acceleration of the liberalization of tourism sector)
- การส่งเสริมและการตลาดด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Tourism Promotion and Marketing)
- การลงทุนด้านการท่องเที่ยว (Tourism Investment) มาตรฐานด้านการท่องเที่ยว (Tourism Standards) และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resource Development)

สำหรับมาตรการเฉพาะสำหรับสาขาท่องเที่ยว (Specific Issues) ได้ระบุเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การอำนวยความสะดวกการเดินทางภายในกลุ่มอาเซียนและการเดินทางเข้ามาของคนต่างชาติ โดยการจัดทำกระบวนการออกวีซ่าให้เป็นมาตรฐานเดียวกันสำหรับนักท่องเที่ยวต่างชาติที่

เดินทางเข้ามาใน กลุ่มอาเซียน (Harmonize visa issuance procedures to international travelers in ASEAN)

2. การยกเว้นวีซ่าสำหรับคนต่างชาติอาเซียนที่เดินทางท่องเที่ยวในกลุ่มอาเซียน (Visa Exemption for ASEAN nationals)
3. ความร่วมมือด้านการตลาดและการส่งเสริมการท่องเที่ยวอาเซียนร่วมกัน (ASEAN Tourism Promotion and Marketing) เช่น การริเริ่มโครงการ Hip Hop Pass [ในการประชุมรัฐมนตรีท่องเที่ยวอาเซียน ครั้งที่ 7 ณ กรุงเวียงจันทน์ เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2547 ที่ประชุมได้สนับสนุนการดำเนินโครงการ Visit ASEAN Campaign (VAC) และโครงการ ASEAN Hip Hop Pass ซึ่งเป็นแพ็คเกจการนำเที่ยวอาเซียน โดยมีผู้เข้าร่วมโครงการคือ สายการบิน โรงแรม และบริษัทนำเที่ยวร่วมกัน (a value package offered by participating airlines, hotels and travel agents for tourists traveling within the ASEAN)] โดยให้เริ่มภายในปี 2004 และการสนับสนุนให้ประเทศสมาชิกอาเซียนใช้ logo “ Visit ASEAN Campaign” เพื่อส่งเสริมอาเซียนในฐานะที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวของภูมิภาค (to promote ASEAN as a single tourism destination)

4. การลงทุนด้านการท่องเที่ยว (Tourism Investment) ส่งเสริมให้สิ่งจูงใจ (incentives) เพื่อการลงทุน พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว
5. การจัดทำมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน (ASEAN Tourism Standard) เช่น การจัดทำมาตรฐานโรงแรม เป็นต้น
6. การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

การประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างวันที่ 29 - 30 พฤศจิกายน 2547

ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 ณ กรุงเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ระหว่างวันที่ 29-30 พฤศจิกายน 2547 มีเอกสารสำคัญที่ผู้นำอาเซียนและรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านการค้าได้ลงนามร่วมกันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนี้

1. การลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement for the Integration of Priority Sectors) โดยผู้นำอาเซียน

สาระสำคัญ

การเปิดเสรี ให้เร่งรัดการเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า – ขจัดภาษีสินค้าใน 9 สาขาหลัก(เกษตร/ประมง/ผลิตภัณฑ์ไม้/ผลิตภัณฑ์ยาง/สิ่งทอ/ยานยนต์/อิเล็กทรอนิกส์/เทคโนโลยีสารสนเทศ/สุขภาพ) ให้เร็วขึ้นจากกรอบอาฟต้าเดิม 3 ปี จากปี 2533 (2010) เป็นปี 2550 (ค.ศ.2007) สำหรับสมาชิกอาเซียนเดิม และปี 2558 (ค.ศ.2015) เป็นปี 2555 (ค.ศ. 2012) สำหรับสมาชิกอาเซียนใหม่ (CLMV)

ด้านการค้าบริการ ตั้งเป้าหมายการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการในแต่ละรอบอย่างชัดเจน เพื่อให้การค้าบริการของอาเซียนเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น

ด้านการลงทุน เร่งเปิดเสรีสาขาการลงทุนภายใต้กรอบความตกลงด้านการลงทุนของอาเซียน และลด/ขจัดข้อจำกัดด้านการลงทุนสำหรับสาขาการลงทุนต่างๆ

การอำนวยความสะดวกการค้าและการลงทุน ให้ปรับปรุงว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของอาเซียนให้โปร่งใสมากขึ้น ส่งเสริมการอำนวยความสะดวกด้านพิธีการศุลกากร พัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์และส่งเสริมให้เกิดการเคลื่อนย้ายของนักธุรกิจ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ประกอบวิชาชีพ แรงงานฝีมือ และผู้มีความสามารถพิเศษในอาเซียนที่สะดวก รวดเร็ว และเสรีมากยิ่งขึ้น

การส่งเสริมการค้าและการลงทุนสนับสนุนการดำเนินงานของภาคเอกชนเพื่อขยายการค้าและการลงทุนภายในอาเซียน

ความร่วมมือในสาขาอื่น ๆ ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมและการพัฒนาบุคลากรในอาเซียน

การมีผลบังคับใช้ของกรอบความตกลงฯ จะมีผลบังคับใช้ในวันที่ 31 สิงหาคม ค.ศ. 2005

2. พิธีสารว่าด้วยการรวมกลุ่มรายสาขาของอาเซียน 11 ฉบับ (ASEAN Sectoral Integration Protocols) รัฐมนตรีที่รับผิดชอบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน เป็นผู้ลงนาม

สาระสำคัญ

1. พิธีสารฯ ทั้ง 11 สาขาได้แก่ ผลิตภัณฑ์เกษตร/ประมง/ ผลิตภัณฑ์ไม้/ ผลิตภัณฑ์ยาง/ สิ่งทอ/ ยานยนต์/ อิเล็กทรอนิกส์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ/ สุขภาพ /ท่องเที่ยว/ การบิน มีวัตถุประสงค์เพื่อระดมมาตรการใน Roadmap แต่ละสาขาที่จะต้องดำเนินการซึ่งประกอบด้วยมาตรการร่วมที่คาบเกี่ยว

การดำเนินงานของทุกสาขา (common issues) และมาตรการเฉพาะของแต่ละสาขา (specific issue)

2. สาขาท่องเที่ยว การอำนวยความสะดวกด้านการเดินทางภายในอาเซียน การส่งเสริมการท่องเที่ยว และการตลาดเพื่อสนับสนุนอาเซียนให้เป็นจุดหมายปลายทางเดียว (ASEAN as a single tourism destination) การส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยว และการจัดทำมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งการพัฒนาบุคลากร
3. สาขาการบิน สนับสนุนการเปิดเสรีด้านการบิน ทั้งด้านการขนส่งสินค้า (Liberalization of Air Freight Services) และผู้โดยสาร (Liberalization of Scheduled Passenger Services) โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในปี 2553 (ค.ศ. 2010)

รายละเอียดของภาคผนวกของพิธีสาร สาขาท่องเที่ยว

ประเทศสมาชิก
อาเซียนได้มีการเจรจาใน
กรอบของคณะกรรมการ
ประสานงานด้านบริการ
ของอาเซียน
(Coordinating
Committee on Services)

และสรุปผลการเจรจา การเปิดเสรีทั้ง 4 ข้อ โดยในสาขา
ท่องเที่ยว ดังนี้ (Mode of supply) :

1. Cross-border supply
2. Consumption abroad
3. Commercial presence
4. Presence of natural persons

Country	Sector or Sub sector
Brunei	1) Restaurant
Cambodia	1) Hotels 2) Restaurants
Indonesia	1) Meal Serving Services with Full Restaurant Services 2) Beverage Serving Services without Entertainment 3) Travel Agent and Tour Operator Services 4) Tour Leader Services
Lao PDR	1) Hotel Lodging Services 2) Beverage serving services without entertainment
Myanmar	1) Food Serving Services
Philippines	1) Hotel Lodging Services 2) Meal Serving Services with Full Restaurant Services 3) Beverage Serving Services without Entertainment 4) Specialty Restaurant
Singapore	1) Circus amusement park and similar attraction service 2) Travel Agent and Tour Operators, Tourist
Thailand	1) Hotel Lodging Services 2) Meal serving services with full restaurant services 3) Beverage Serving Services without Entertainment 4) Camping and Caravan site Services
Vietnam	1) Travel agencies and tour operator services